

1S3

CC1

D.El.Ed. Examination

NOVEMBER, 2021

Second Year (2016 Revised Syllabus)

NEW TRENDS IN EDUCATION

(Marathi Medium)

Time : 3.00 to 5.00 Hrs.

Date : 18/11/2021

(3 Pages)

Max. Marks : 40

1. पुढील प्रश्न दिलेल्या सूचनेनुसार सोडवा :
- (अ) रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहून विधाने पुन्हा लिहा :
- (1) नवोपक्रमाचा संस्कृत हा गाभा आहे. 1
- (2) शालेय पोषण आहारांतर्गत शिजवलेल्या अन्नाची नोंद रजिस्टर मध्ये करण्यात येते. 1
- (3) शाळेत कधीही दाखल न झालेली व अनियमित मुले ही म्हणून संबोधली जातात. 1
- (4) राज्यातील एकही मूल राहू नये म्हणून शिक्षक वर्गअध्यापन प्रभावी होण्यासाठी ज्ञानरचनावाद, ABL, ICT, तंत्राचा वापर करू लागला आहे. 1

(ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा :

4

- (1) वर्गामधील 50 विद्यार्थ्यांमधून संशोधनासाठी निवडलेले 15 विद्यार्थी म्हणजे न्यादर्श होय. ✓ 1
- (2) पारंपरिक वर्ग हे विद्यार्थीकेंद्रित कृतीयुक्त अध्यापनाचे वर्ग होते. ✗ 1
- (3) भारतीय संविधान कलम 45 नुसार 6 ते 18 वर्षे वयोगटाच्या बालकांना मोफत व सक्तीचे शिक्षण दिले जाते. ✗ 1
- (4) शिक्षकीपेक्षा हा व्यवसाय आहे. ✓ 1

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दांत लिहा :

8

- (1) शालेय कार्यक्रमासाठी व्यवस्थापनाची दोन तत्त्वे सांगा. 2
- (2) शांततेसाठी शिक्षणाची कोणतीही चार उद्दिष्टे सांगा. 2

किंवा

दूरसंचार परिषदेची व्याख्या सांगून त्याचे प्रकार सांगा.

- (3) शिक्षणातील नीतितत्त्वे म्हणजे काय ? ते सांगून त्यांचा अर्थ स्पष्ट करा. 2

किंवा

शिक्षकांसाठीची आचारसंहितेची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.

- (4) शिक्षकांचा समाजातील दर्जा सुधारण्याचे दोन उपाय सांगा. 2

किंवा

शिक्षक या नात्याने विद्यार्थीहित विचारात घेता तुमचे वर्तन कसे असावे ?

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दांत लिहा : 12

(1) शाळाबाह्य मुले शालेय प्रवाहात आणण्यासाठी तुम्ही कोणत्या उपाययोजना कराल ? 3

(2) अध्ययन-अध्यापनात व कार्यालयीन कामकाजासाठी माहिती तंत्रज्ञानाचा तुम्ही कसा वापर कराल ? 3

किंवा

शैक्षणिक पर्यटन वाढीसाठी शासन स्तरावर कोणते प्रयत्न होणे गरजेचे आहेत ? ते लिहा.

(3) तुम्ही केलेल्या संशोधनामध्ये माहितीचे विश्लेषण कसे केले ? ते लिहा. 3

किंवा

प्रश्नावली तयार करताना तुम्ही कोणती काळजी घ्याल ?

(4) डेलॉर्स कमिशनने सांगितलेल्या कोणत्याही तीन स्तंभाचे उपयोजन तुम्ही कसे कराल ? 3

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दांत लिहा : 12

(1) कोणत्याही एका वर्तनबदलासाठी पडताला सूची व पदनिश्चयन सूची तयार करा. 4

(2) ज्ञानरचनावादी वर्गामध्ये अध्ययन वातावरण कसे ठेवाल हे सांगून अध्यापन कार्यनीती कशी राबवाल ? 4

किंवा

प्राथमिक स्तरावर अध्यापनातून विद्यार्थ्यांच्या अंगी जीवनकौशल्य विकसित करण्यासाठी कोणकोणते उपक्रम राबवाल ?

(3) शिक्षक-पालक समन्वय घडवून आणण्यासाठी कोणकोणते उपक्रम राबवाल ? 4

किंवा

शैक्षणिक पर्यटनाचे नियोजन करताना कोणकोणत्या तत्वांचा विचार कराल ?